

5.1. Uwagi ogólne

Jak już powiedziano w punkcie 1.1, *kinematyka* zajmuje się ruchem ciał materialnych bez uwzględniania przyczyn (sił) ten ruch wywołujących, czyli kinematyka zajmuje się wyłącznie matematycznym opisem ruchu bez uwzględniania praw fizycznych.

Ruchem mechanicznym ciała nazywamy zmianę jego położenia w czasie względem innego ciała uważanego za nieruchome. Wynika z tego, że rozpatrując ruch jakiegoś ciała, należy najpierw ustalić, względem jakiego innego ciała będziemy go opisywać. Ciało, względem którego rozpatrujemy ruch, będziemy uważać za nieruchome i nazwiemy je ciałem odniesienia. Dla analitycznego opisu ruchu z ciałem tym możemy sztywno związać prostokątny układ współrzędnych, który nazwiemy układem odniesienia. Wtedy położenie dowolnego punktu w przestrzeni określimy za pomocą trzech współrzędnych prostokątnych.

Z powyższego wynika, że ruch jest pojęciem względnym i że jego charakter będzie zależał od układu odniesienia, względem którego rozpatrujemy ruch ciała. Najczęściej za nieruchomy układ odniesienia przyjmujemy milcząco układ związany z Ziemią i względem niego badamy ruch innych ciał. Jednak do badania np. ruchu kuli ziemskiej względem Słońca takie założenie nie wystarczy i za układ nieruchomy należy przyjąć układ związany ze Słońcem.

Jak już mówiliśmy, w kinematyce będziemy się zajmować badaniem zmian położenia ciał z upływem czasu. W mechanice klasycznej Newtona przyjmujemy, że czas jest niezależny od wyboru układu odniesienia i że jest taki sam dla wszystkich punktów przestrzeni i nie zależy od ich ruchu. Tak zdefiniowany czas nazywamy *czasem absolutnym*, który w przybliżeniu odzwierciedla rzeczywisty czas fizyczny. Jednak, jak wynika z mechaniki relatywistycznej, błąd związany z takim przybliżeniem nie ma praktycznego znaczenia dla prędkości małych w porównaniu z prędkością światła.

Ruch ciała będziemy uważali za znany, jeżeli potrafimy w każdej chwili czasu określić położenie i ruch dowolnego punktu tego ciała. W pierwszej kolejności zajmiemy się kinematyką punktu, a następnie bryły.